

Norsk og nordisk engasjement i internasjonal befolknings- og helsepolitikk, samt kvinnebistand

I etterkrigstiden vokste den internasjonale bekymringen over befolkningsveksten i de fattige landene. De skandinaviske landene inntok tidlig en pådriverrolle i internasjonal befolkningspolitikk, og argumenterte for at de rike vestlige landene skulle hjelpe de fattige landene i å bekjempe befolkningsveksten. Bistand ble gitt en nøkkelrolle: økte overføringer skulle finansiere tiltak innen befolkningskontroll og familieplanlegging samt tiltak for å styrke mødre- og barnehelse. Samtidig skulle bevisstheten rundt befolkningsveksten økes ved at internasjonale organisasjoner skulle øke oppmerksomheten om befolkningsproblematikken. Norge støttet blant annet familieplanleggingstiltak i India, Pakistan og Bangladesh, og også i enkelte afrikanske land. Noe av den tidlige skandinaviske støtten til familieplanlegging sprang ut av felles interesser og nært samarbeid mellom kvinnelige aktivister i Skandinavia og Sør-Asia. En annen bakgrunn kan finnes i samarbeidet mellom de skandinaviske bistandsadministrasjonene og amerikanske filantropiske organisasjoner. Bistanden til befolkningstiltak vokste i tillegg frem i en periode da «kvinnebistand» ble en ny utviklingsstrategi; fra henholdsvis 1976 og 1978 i Sverige og Norge, og ble også forbundet med miljøspørsmålet.

For mer bakgrunn om tematikken, se for eksempel følgende artikkel på Norgeshistorien på nett:

[Bistand til befolkningstiltak](#)

Foreslåtte oppgavetemaer

- Samarbeidet mellom skandinaviske og sør-asiatiske kvinnelige aktivister og dannelsen av International Planned Parenthood Federation (IPPF): Elise 'Ottar' Ottesen-Jensen, Avabai B. Wadia og Dhanvanthi Rama Rau
- De skandinaviske landene og opprettelsen av FNs befolkningsfond (UNFPA) i 1967
- Norge og FNs befolkningskonferanser (Bucuresti 1974, Mexico City 1984, Kairo 1994)
- Norge og FNs kvinnekongresser (Mexico City 1975, København 1980, Beijing 1995)
- 'Kvinnebistand' som bistandsstrategi – en komparativ studie av kvinnebistand i de skandinaviske landene
- Miljøvern som tema i bistanden